

КОНТРОЛЬНА РОБОТА

«Пунктуаційна норма»

1. З'ясуйте, в якому реченні пропущено тире між підметом і присудком: (1б)

А Гомоніти з високим начальством було для Хоми втіхою (О. Гончар).

Б Жити значить безперервно рухатися вперед (С. Джонсон).

В Твоя любов як сміх дитячий (Д. Іванов).

Д Ми сірі гуси в хмарі (А. Малишко)

2. Укажіть речення, в якому неправомірно пропущено кому між однорідними членами. (1б)

А Холодні зірки мерехтіли в темному небі, і нескінченний Чумацький Шлях простягався у вічність двома велетенськими кривими коліями (О. Довженко).

Б Леся полюбила Сомка іще тоді, як він було носить її на руках і дарує їй то золоті сережки, то добре намисто.

В Іще тоді звав він її своєю судженою і зложив з Череванихою руки.

Г Защеміло горде дівоче серденько, та мовчала небога не сказала й матері (З творів П. Куліша).

3. Визначте, яке з речень ілюструє правило вживання двокрапки після узагальнювального слова перед однорідними. (1б)

А З Оксаною от що: їй 17 літ, батько її, Рубан, сюсюкає, а мати теж сюсюкає.

Б І далі (щоб не забути): у перший, у другий, як і в дальші томики я вкладаю речі, ще ніде не друковані.

В Дивишся на гетьманський ліс, згадується: гетьманщина, Гоголь, татари, Карло XII і т. ін. (З творів М. Хвильового).

Г Все зберегла моя уява: ті ночі зоряні, ті дні (Б. Сосюра).

4. Визначте речення, в якому пропущений розділовий знак при відокремленій обставині. (1б)

А Він говорив не поспішаючи, з крижаним спокоєм (А. Головка).

Б Він ще зловив на собі вологий погляд жінки даючись подиву зміні кольору її очей (О. Уляненко).

В Сиділи люди нерухомо, поглядали один на одного блукаючим поглядом (І. Багряний).

Г Десь здалеку бриніла, як муха повесні, притишена пісня (М. Коцюбинський).

5. Визначте, що виражає вжите у реченні вставне слово. Ось, нарешті, видно віддалік і її будинок (Ю. Яновський). (0.5б)

- А** впевненість або невпевненість у повідомленні;
- Б** почуття (емоційна оцінка повідомлюваного);
- В** ввічливість для активізації бесіди;
- Г** вказівку на джерело повідомлення.

6. Прочитайте речення. (0.5б)
Тепла(1) травнева ніч(2) наповнена фіалковим ароматом (3) стояла над землею(4) поблискуючи зорями(5) мліючи у своїй розкоші.

Кому треба поставити на місці всіх цифр, **ОКРІМ**
А 1 Б 2 В 3 Г 4 Д 5

7. Складнопідрядним реченням з підрядним означальним є речення: (1б)

- А** І вже тиха-тиха пісня снується з висоти, де обнялися голубе небо і зелені голови співучих осокорів (І. Цюпа).
- Б** Похибки друзів ми повинні вміти виправляти або зносити, коли вони несерйозні (Г. Сковорода).
- В** І якщо впадеш ти на чужому полі, прийдуть з України верби і тополі (В. Симоненко).

Г Повітря стало таким прозорим, що було далеко видно голі дерева понад шляхом... (Г. Тютюнник).

8. Двокрапку потрібно поставити в БСР реченні (розділові знаки не розставлено): (1б)

- А** Перемелеться лихо добро буде.
- Б** Вовка боятися в ліс не ходи-ти.
- В** Раніше встанеш більше діла зробиш.
- Г** Сказано горобець велика птиця.
- Д** Любиш їздити люби й сани возити.

9. Тире слід поставити між частинами безсполучникового складного речення (розділові знаки не розставлено): (1б)

- А** Переконатися пора зробивши зло не жди добра.
- Б** Одним заспокоюю себе у мене ще все попереду.
- В** У товаристві лад усяк тому радіє.
- Г** Добре сказано Сенекою жорстокість народжується з посередності й слабкості.

10. Укажіть речення, в якому підрядне комою не відділяється (розділові знаки пропущено): (1б)

А Я не можу збагнути що саме.
Б Бідні ми як коні на припоні (І. Франко).

В Мене цікавить не як це сталося а які можливі наслідки цього факту.

Г Я не розумію що це.

11. У якому варіанті НЕПРАВИЛЬНО оформлено цитування? (1б)

А Поки жива мова в устах народу, до того часу живий і народ (К. Ушинський).

Б Правильно говорять, що «Хліб — усьому голова».

В Можна все на світі вибирати, сину, / Вибрати не можна тільки Батьківщину (В. Симоненко).

Г Сократ писав: «Заговори, щоб я тебе побачив».

12. У якому варіанті правильно замінено пряму мову непрямою? «А як ти розумієш щастя?» — спитала у свою чергу Рая. (1б)

А Рая у свою чергу спитала, як ти розумієш щастя.

Б Рая у свою чергу спитала, як

він розуміє щастя.

В Рая у свою чергу спитала, що як він розуміє щастя.

Г Рая у свою чергу спитала про щастя.

13. У якому варіанті НЕПРАВИЛЬНО замінено речення з прямою мовою? «Доброта — це найбільше досягнення людини, прекрасне і святе», — писав Іван Цюпа. (1б)

А На думку Івана Цюпи, доброта — це найбільше досягнення людини, прекрасне і святе.

Б Іван Цюпа писав, що доброта — це найбільше досягнення людини, прекрасне і святе.

В Іван Цюпа писав, доброта — це найбільше досягнення людини, прекрасне і святе.

Г Доброта, згідно з думкою Івана Цюпи, — це найбільше досягнення людини, прекрасне і свята.

► Потрібно вибрати два правильних варіанти відповіді.

14. Укажіть, у яких 2 реченнях виділені слова до вставних не належать. (2б)

А Це знов таки навіть у нижчих тварин помічається, собаки наприклад дуже чулі до оцінки їх

(В. Винниченко).

Б Вода за ніч відстоялася, стала така прозора, що видно було на дні кожну піщинку (Ю. Збанацький).

В І того можливо не знайду я слова, щоб наш прекрасний оспівати світ (М. Рильський).

Г Він видно спав, бо не ворухився (Панас Мирний).

Д Мені здається, що жила я завжди... (Леся Українка)

15. Укажіть 2 речення з відокремленим означенням, при яких пропущено розділові знаки. (2б)

А Незмірною ласкавістю і тихою журбою віє від сих вільних, кучерявих хмаринок, що плывуть собі кудись поза дім неволі (В. Винниченко).

Б Літня спека й страшна зима завірюха пригасили життя гір (М. Чабанівський).

В Земля, як і завжди, пахтіла своїм тяжким п'янливим запахом (У. Самчук).

Г Кожен крок нашого піхотинця здається подією вартою літописів (О. Гончар).

Д Сизуватий колос затиснутий з двох боків списками остюків перегойдує на тонких білих ниточках жовто-зеленаві палички квіту (М. Стельмах).

16. Визначте 2 речення, в яких відокремлена обставина не виділена розділовими знаками. (2б)

А Гуркіт канонади ревів не перестаючи (Б. Сосюра).

Б Вбігла Гафійка сквапно ховаючи щось за пазуху (М. Коцюбинський).

В А він мандруючи співа, як Наливайко з ляхом бився (Т. Шевченко).

Г А як насупляться брови сердито та під ними хмурий погляд блисне, то аж холодно у душі (Б. Мова).

Д Ад'ютант мав феноменальну пам'ять і виключну хоробрість (Г. Тютюнник).

17. Визначте 2 речення з уточнюючим членом речення, в яких допущено лексичні помилки. (2б)

А Цілком природно, що капітан, схвильований такою перемогою, говорив те все безконтрольно, в стані ефекту.

Б Рана не гоїлась, перев'язки з морською водою не дали належного ефекту.

В Окремі спортсмени втратили форму, розгубили свої бійцівські якості.

Г На виставці демонструвалася бойова техніка — від пістолетів до важких танків.

Д Сукупність проблем, або ж проблематика, в галузі

економіки нині є досить гострою і потребує невідкладного розв'язання.

До кожного рядка, позначеного цифрою, потрібно дібрати відповідник, позначений буквою.

18. Установіть відповідність між складними безсполучниковими реченнями та розділовими знаками, які необхідно в них поставити: (2б)

Розділовий знак

- 1 кома;
- 2 крапка з комою;
- 3 тире;
- 4 двокрапка.

Речення

А Здалось на мить пливе у безвістіть ночі під парус хмар високий корабель (Є. Маланюк).

Б Була б охота знайдеться робота (Народна творчість).

В З високих круч луна орлиний клекіт лиш тихі води все стоять мовчазно (Леся Українка).

Г Поклала мати коло хати маленьких діточок своїх сама заснула коло їх (Т. Шевченко).

Д Скоро серпень надійде ясний на поля неосяжні й сині (П. Филипович).

19. Поясніть вживання пунктограм у реченні(Цифра після розділового знака) (2б)

Пам'ятайте: (1) рідна мова — (2) це та таїна,(3) яка робить народ народом, (4) увінчуючи найтонші порухи його душі.